

POSTANOWIENIE

Dnia 21 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodnicząca: SSO Monika Miller-Młyńska

po rozpoznaniu w dniu 21 maja 2014 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa D. C. (1)

przeciwko (...) Szkole Wyższej C. B. w S.

o przywrócenie do pracy, wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy

na skutek zażalenia D. C. (1) na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie IX Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 21 listopada 2013 r., sygn. akt IX P 1128/13 o cofnięciu zwolnienia od kosztów sądowych

postanawia:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Wydanym w niniejszej sprawie postanowieniem z dnia 1 grudnia 2012 roku Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie IX Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, zwolnił D. C. (1) od ponoszenia kosztów postępowania częściowo, tj. powyżej kwoty 500 zł (punkt I postanowienia) a nadto oddalił wnioszek powoda o zwolnienie od kosztów postępowania w pozostałej części (punkt II postanowienia).

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Rejonowy wskazał, że badając możliwości finansowe powoda, uwzględnił fakt, że ma on na swoim utrzymaniu syna i nie posiada zatrudnienia, a umowa o pracę została zakończona bez zachowania okresu wypowiedzenia. Sąd ten miał też jednak na uwadze, że wysokość dochodów powoda otrzymywanych w okresie zatrudnienia u pozwanego (8.111 zł), przekracza znacznie wysokość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia osób zatrudnionych w Polsce, określoną w stosownych przepisach, co pozwala na przyjęcie, że powód – przy wskazywanych miesięcznych kosztach utrzymania siebie i dziecka – miał możliwość zgromadzenia oszczędności. Ponadto, przywołane przez powoda rodzaje zobowiązań wobec podmiotów prywatnych (banki) nie korzystają z pierwszeństwa przed należnościami wobec Skarbu Państwa. Oznacza to, że obciążenia majątku powoda o tego typu charakterze nie uzasadniają przyznania powodowi zwolnienia od kosztów sądowych w całości. W tej sytuacji, Sąd Rejonowy uznał, że powód jest w stanie ponieść część kosztów w wysokości 500 zł bez uszczerbku dla swojego utrzymania.

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 21 listopada 2013 roku Sąd Rejonowy Szczecin- Centrum w Szczecinie cofnął powodowi udzielone opisanym wyżej postanowieniem zwolnienie od kosztów sądowych. W uzasadnieniu Sąd I instancji wskazał, że od momentu przyznania powodowi zwolnienia od kosztów sądowych, tj. od 1 grudnia 2012 r. do dnia wydania spornego postanowienia jego sytuacja materialna uległa znacznej poprawie. Z dokumentów, które powód dołączył do akt sprawy wynikał fakt otrzymywania przez niego zasiłku chorobowego w kwocie 8.490,80 zł netto, a wskazane przez niego wydatki i ciężące zobowiązania, nie licząc kosztów utrzymania syna, w dużej mierze nie stanowią kosztów niezbędnych dla utrzymania siebie i rodziny, a świadczą o prowadzeniu przez powoda życia na określonym poziomie. Sąd wskazał, iż wydatki te żadną miarą nie wyprzedzają kosztów sądowych i nie mają przed nimi

pierwszeństwa oraz że powód winien poczynić oszczędności we własnych wydatkach na poczet kosztów sądowych, co w ocenie Sądu I instancji – po analizie przedstawionej przez powoda dokumentacji, jest jak najbardziej możliwe.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł powód, który wniósł o jego uchylenie, podnosząc, że jego aktualna sytuacja majątkowa nie pozwala mu na poniesienie kosztów pozostałej części opłaty sądowej. W jego ocenie sąd w nieprawidłowy sposób określił, że w związku z otrzymywanym świadczeniem rehabilitacyjnym jest w stanie ponieść koszty sądowe, których dotychczas w pełnym zakresie nie mógł uiścić. Zaznaczył, że świadczenie rehabilitacyjne przyznane było mu tylko do 3 grudnia 2013 r., a ostatnie środki finansowe otrzymał z ZUS w listopadzie 2013 r. Wyjaśnił nadto, że w sytuacji życiowej w jakiej znajduje się obecnie na skutek działań pozwanego, przeznaczają praktycznie całość środków finansowych na pomoc prawną w szeregu spraw sądowych i w postępowaniu prokuratorskim, z której korzysta w celu ochrony swojego dobrego imienia i praw naruszonych przez pozwanego. Wskazał, iż aktualnie największy koszt stanowi obsługa prawna w postępowaniu karnym toczącym się w Prokuraturze Rejonowej Szczecin Śródmieście o sygn. akt 2 Ds. 284/13. Podkreślił, iż aktualnie korzysta z pomocy prawnej także w postępowaniach toczących się przed sądem rodzinnym z wniosku jego byłej partnerki, matki jego syna.

D. C. wskazał dodatkowo na pogorszenie stanu swojego zdrowia i potrzebę częstego korzystania z konsultacji lekarskich, w tym także korzystania z poradni zdrowia psychicznego w K. oraz licznych zabiegów związanych z bólem kręgosłupa i napięciami mięśnia kapturowego a także chondromolacją rzepki prawej. Zwrócił uwagę na konieczność poddania się szeregu kosztownych zabiegów stomatologicznych. Zaznaczył, iż stara się znaleźć nowe źródło dochodu, jednak jak do tej pory bezskutecznie, na dowód czego dołączył dokumentację związaną z ubieganiem się przez niego o stanowisko kanclerza w (...) w T..

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się bezzasadne.

Zgodnie z treścią przepisów ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity Dz.U. z 2010 r., Nr 90, poz. 594, ze zm.), sąd może zwolnić stronę od kosztów sądowych w całości lub w części. Wspomnianego zwolnienia od kosztów sądowych może się domagać osoba fizyczna, jeżeli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny (art. 102 ust. 1 ustawy z 28.07.2005 r.). Z kolei w myśl przepisu art. 102 ust. 2 omawianej ustawy, do wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych powinno być dołączone oświadczenie obejmujące szczegółowe dane o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania osoby ubiegającej się o zwolnienie od kosztów. Wreszcie, stosownie do przywołanego przez Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia przepisu art. 110 ustawy, raz udzielone zwolnienie od kosztów sądowych może zostać cofnięte, gdy okaże się, że okoliczności na podstawie których je przyznano nie istniały lub przestały istnieć.

Zdaniem Sądu Okręgowego Sąd I instancji w prawidłowy sposób zastosował przywołany przepis art. 110 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Na rozprawie w dniu 21 maja 2013 r. sąd zobowiązał powoda do złożenia aktualnego oświadczenia o stanie rodzinnym i majątkowym, zaś po jego złożeniu do akt sprawy, przeanalizował je, po czym wydał postanowienie o cofnięciu zwolnienia od kosztów sądowych. Czynności Sądu dotyczące sprawdzenia stanu finansowego powoda okazały się uzasadnione, bowiem orzeczenie w przedmiocie zwolnienia od kosztów sądowych zapadło w dniu 1 grudnia 2012r., a od tego czasu sytuacja powoda uległa zmianie. Trzeba bowiem podkreślić, że w chwili składania wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych powód nie miał żadnego źródła dochodu, zaś zarówno w dacie składania oświadczenia z 28.05.2013 r. jak i w dacie wydania zaskarżonego postanowienia, uzyskiwał jeszcze dochód w postaci wypłacanego przez ZUS świadczenia rehabilitacyjnego w wysokości 8.490,80 zł miesięcznie. Wysokość tego dochodu - zważywszy na wysokość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia osób zatrudnionych w Polsce - należy uznać za znaczną, na pewno przekraczającą koszty niezbędnego utrzymania jednej osoby. Sąd Okręgowy dostrzegł przy tym, że aktualnie powód nie otrzymuje już należności z tego tytułu. Za znacznie bardziej istotne uznał jednak to, że przez cały okres pobierania świadczenia, powód zdawał sobie sprawę z tego, że przed sądem toczy się postępowanie w niniejszej sprawie. Jego obowiązkiem było więc w tej sytuacji zabezpieczenie kwoty

niezbędnej na pokrycie kosztów wiążących się z procesem. W ocenie Sądu II instancji błędem byłoby przy tym przywiązywanie nadmiernej wagi do eksponowanej przez powoda kwestii pogorszenia stanu jego zdrowia, wiążącego się z koniecznością poddawania się licznym kosztownym zabiegom leczniczym. Jeżeli bowiem faktycznie stan zdrowia powoda jest tak zły, jak opisuje, powinien on już dawno podjąć działania zmierzające do uzyskania niewątpliwie stałego źródła dochodu, jakim jest renta z tytułu niezdolności do pracy.

Z kolei odnosząc się do argumentów powoda dotyczących ponoszenia przez niego kosztów licznych toczących się postępowań sądowych i prokuratorskich, trzeba przypomnieć, że zasadą jest, iż strona chcąc prowadzić proces sądowy musi ponieść jego koszty, a możliwość zwolnienia od obowiązku ich uiszczenia ma charakter wyjątkowy (wskazywał już na to Sąd Rejonowy) i dotyczy osób faktycznie ubogich. Każda taka osoba ma przy tym zapewnioną przez państwo możliwość skorzystania z darmowej pomocy prawnej, której udzielają pełnomocnicy ustanowienie z urzędu. Jeśli więc powoda stać na opłacenie wynagrodzeń szeregu prywatnych pełnomocników, ustanawianych przez niego w szeregu różnych spraw (w tym aktualnie także w sprawie niniejszej), oznacza to, że niewątpliwie stać byłoby go także na pokrycie kosztów sądowych. Koszty te nie są bowiem kosztami, które strona musi ponieść dopiero wtedy, gdy wykaże że dysponuje „wolnymi” środkami finansowymi, a kosztami które winny mieć pierwszeństwo przed większością wydatków.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

Na zakończenie należy jeszcze wskazać, że dla rozpoznania niniejszej sprawy nie miało znaczenia to, że powód cofnął (po wydaniu zaskarżonego postanowienia i złożeniu nań zażalenia) żądanie zasądzenia wynagrodzenia za okres pozostawania bez pracy. Zaskarżone postanowienie rozstrzyga bowiem jedynie co do zasady kwestie dotyczące ponoszenia przez powoda kosztów sądowych, a nie określa wysokości tych kosztów.